

Womhaj Bóh!

D najšwjeczichy,
o najšbóžnichy
hnadu dawarjo
Boži dnjo!
Šbóžnik bu tudy
wumóz te ludy.
Graduj
džakuj šo
šichješcaustwo!

A hnydom bě tam
pola teho jandžela
ta byla njebieskeho
wójška: cži šhwa-
lachu Bóha a
džachy: „Čžez
budž Bóhu we
wyšokošči, mēr
na jemi a cžlo-
wjekam dobre
špodošanje.
Lut. 2, 13. 14.

Šerbiške njeđželške łopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Šsmolerjež knihiczišcežerńi w Budyščinje a šu tam doštač ša šchwórtlětnu
pšchedpłatu 40 n.

Šody.

2 Korintšich 8, 9: Wn wěcže tu hnadu našeho
Anješa Ješom Šhryšta; hacž runje bohaty bēšche, bu wón
wšchaf šhudy wašche dla, šo byšcže wy pšchez
jeho šhudobu bohaczi byli.

Wam je šo dženska tón šbóžnik narodžik, kotryž
je Šhryštuš tón Anješ w Dawitowym mēcže.
Tuta jandželowa powješcž je ša naš šhudnych
hubjenych, hrēšnych cžlowjekow to šłódke
evangelion, tón krašny hodowny dar, kotrehož
šo na semy nihdy dowješelicž njemóžemy a
kotryž kóžde lěto šašo našche wutrobny š nowej mozu ša-
pšchimuje. Ta hnada našeho Anješa pšchewazi wšchu
šwětkošcž semšteje Božese nozy. Wěra je Boži šchtomit
we wutrobje. Šdžez jeje šwēczi nješwēcža, tam tež
šybolaze hodowne šwězy cžmu nješacžerja. Tam woštanje
hodownicžka pušta, pšchetož wutroba woštanje prošna. D,
hdy bychu tola wšchitzny wjedžili, kak šebi prawe ho-
downe wješele, prawny hodowny dar doštač móhli. Je
jenož jedyn pučž ša kóždžicžkeho bješ nami: Džimny
š šbóžnikej!

Džecžo w žlobiku a w cžmowej hródži, wšche kotrehož
jandželjo šwój šhwalobny šhērlušch špěwaju, šjewi nam
šłuboke potajništvo. Tak někotre cžlowške žiwjenje šo po-
žerje w wšchelakošči šwojich pučžow, dokelž wot njeho
ničžo njeshoni. To pak je ta wješkela powješcž: niz šwon-
kowne dary, niz šwětne wješele, niz semška pycha pšchi-
hotuja šbóžne hody, ale ta šhudoba, na kotrežž Bože špodo-

banje wotpocžuje, dokelž je nješebitna lubošcž a nje-
škóncžna šwěrnošcž. To je, šchtož jandželow š špě-
wanju nuczi, šo Bože kraleštvo na šemju dele štupi
w šchtalczje cžlowškeho džěscža, ša kotrež šwět ničžo dnžli
nusu a šhudobu njeměješche, a kotrež tola žyke bohastwo
njebieskow ša tón w hrēchach šhubjeny šwět šobu pšchi-
nješe. A tute cžlowške džecžo je Boži šyn. Do hrēšch-
neho cžlowjeka wutrobny njeby tajka lubošcž, pokornošcž a
cžichošcž, tajka šwjatošcž a cžištošcž, kotraž wšchittich mumoh,
nihdy wchijšla.

Tutón hodowny džiw šo jenož tej wutrobje wotkryje,
kotraž šama šwoju šhudobu cžuje. Kak móhli hewaf
rošumicž, šo Ješuš bu našche dla šhudy! Šo šhudži šmy
a šami žane bohastwo na šebi nimamy ani šari doštač
njemóžemy, to šo w hodownej historiji šamo rošumi.
Najšcha wina naš šhudnych cžini a našche šwědomje je wob-
šwědeži. D ldy by hrēch njebył, kajke hody móhli my
šwjeczicž! Kak bychmy w šwojich domach temu wulkemu
wješkeli napschecžiwu wyškali, kotrež š njebiesž dele štupi!
Měšto teho tak wjele šylšow, tak wjele hórkeho roštacža,
tak wjele cžicheje tyšchnošcže, tak wjele nušy a horja!

Šny šebi šwoje hodowne šwězy teho dla šašwēcžik, šo
bychu na tutu wutrobnu šrudobu šwēcžike? Wšoha wu-
troba, dyrbišch bohata byčž. Wucžer škeho hošcža, kiž je
pola tebe wobydlenje wšaf pšchez twój hrēch, polož šwoju
winu dele pšched Bethlehemškim žlobikom a wšmi Ješuja
horje, teho njebieskeho hošcža, kotryž š tebi a š twojim
domjazym praji: „Šłaj, ja šteju pšched durjemi a šo
šłapam“. Wón cžze tež w twojej wutrobje šo narodžicž,
cžze tež tebe wobohacžicž; a to šo cžini pšchez wěru.

Wěrmny, so nješbmny wot Boha sapomnjeni, ale so Wótza w njebjeřach mamy, tiž řo na wřchitimi řwójimi džěćimi řmili, teř nad nami! Wěrmny, so njeřbmny wot Boha řastorećeni; a hdy by nařch hřěch runje krej-čěrwjeny był, tola ř nam pohladuje to řkhadźenje ř wyřko-fojće a přchinjeře woadće řobu, měr na řemi a čłowjekam dobre řpodobanje; wřchemu ludu je řo wulke wjeřełe do-řtało, teř najwjeřřchemu hřěřnikěj. Wěrmny, so nařcha řyřchnořć a řrudoba niřdy přchewulka njeje; Bóh wě radu a čže nař přchepuřchćizć; hřrnjeř by dęrbjal njebjo roř-řtorhnyć, wón budže nam pomhacć, přchetož ma nař lubo.

Wěrmny, so řbóžnika mamy, tiž do řwěta přchišchoł je řa nař, so by nař bohatnyč čžinił na wěćžnyč kubłach a řo by wřchitku nařchu prošnořć a řhudobu napjelnil ře řwójimi wěćžnyimi řchazami. Šwjećžmny hody w řbóžnym řhonjenju Bóžeje bliřkořće a řbóžnikoweje lubořće. Na řhwalbnny řhěrľuřch jandželow pał čžemy piči wičej nuřy a winje ř wuřnacžom wobhnađženeje wntrobny wotmolwičć a přchi řym woařć: „Tał je Bóh řón řwět lubował, řo wón řwojeho jeničķeho narodženeho řyna dał je, řo byčhu wřchitžy, tiž do njeho wěrja, řhubjeni njebyli, ale wěćžne řiwojenje mēli!“

Serniczka je řeřkhadźala
Jakubowa, kotraž dama,
Šchtož bē duřcha požadała,
Widzić Bóže kraľeřtwo.

Godowna historija.

Běřche řrudny čžař pola řhěžnika Řetarja w řellenje, jako řu řemu w adventřim čžajřu řiř přchepodaty řo dęrbjeřche řo řeho wobředźeņřtwo řudniřy přchedacć, dořeli w drowim řěćje wot njeho ani dawki ani dań pľacžene njebēchu. Jako termin bē 27. dežember dopořdnja 10 hodžin pořtajeny. Woało hodownje bē domach, džěćži řyřchniwe, nan a macć pořnaj řtaranja a řyřchćę-ňa. Žadny řhodowny řchomil, řadny řar, ani řrudny řyřtanža njeřřchindže do doma. Ale jako řhodowne řwony řařwonichu, je Řetar ře řwojeje mandželřkej řemřchi řchoł řař přchęře po waidnyju řőćžneho čžajřa. Na předowanje njebudžiče wjele pořkľuchacć řriebał, přchetož bēřche hižo wřchitko řyřchail ř teho řexta: „Wón řu řhudny woařche dla, řo byřchęře wy přchęř řeho řhudobu bohaczi wali“. A w předowanju řěřche řene řłowo, kotrež bē řeho řořřařimnyřo jał-ħiřchęře niřdy, a tola bē řo hižo řał huřto řyřchail řo řłowo mjenujžy, kotrež přebat řjekny, řař hdy by na teho bēdeho, řrud-neho muřa řam ř naryřchęřa na řhorje woařebje pohladnił: „Řie-řtarajće řo řa juřřiřchi džej, woařch njebjeřki Wótčęř wē, řo wy řeho wřcheho pořřebacće“.

Na dompucžy ř zyrkwje je řhěžnik Řetar, řotremuř řtari d. řri přchęřčeljjo hižo řopocžachu bojařliwje ř pucža hič, wichón řtrowřtny pořnjo řwojeje Řargareće řchoł, řo řtoro bēřche, řař pola řwiateho Wateja na woařmny řawje piřane řteji: „Jako wón ř horny dele džěřche, džěřche wjele ľuda řa řim“. Přchetož teř wón džěřche w řwojeje wutrobje a ře řwojeje wēru a nadžiju řa řwojim řbóžnikom, řotrehož řłowo bē horkach na hory řyřchail, hđęž zyrkwicžka řtejeřche. A jako čžyřchę Řargareta na pořłednim řhodje ř zyrkwje do ľubeho domčķa, kotrež wēiachu juřře wopuřchęřicć, pľacč, řjekny wón: „Řjestarajće řo řa juřřiřchi džej, přchetož woařch njebjeřki Wótčęř wē, řo wy řeho wřcheho pořřebacće“, a řěćjeřche, řnutřkwonje řtrowřtanny řař wón bēřche, wjele wot řeho, řał bēčhu woařhudnyli přchęř Bóže dopuřchćęřenje, řał je wón řhudobu, řhubjene žně a drohotu pořľał a niž woni, a řał řhiz wot Řnjeřa nalkadženy řo teř wot Řnjeřa řbēhņe a řo budže řutón Řnjeř řa řwoje řłowo řtacć: „Řjestarajće řo řa juřřiřchi džej; woařch njebjeřki Wótčęř wē, řo wy řeho wřcheho pořřebacće.“

Jako pał na drowe řanje řudniřki piřat přchindže a přchę-řadnik (auktionator) ř aktowym walcžkom a ř drjewjonym řamorom a pořadženja řo wotedawachy a řo „Řichřon wjařy“ řalkincža, hdy řeřařche: 450 řolerjow ř přenjemu, 450 řolerjow ř drowemu, ničřon wjařy? 450 řolerjow ř přenjemu, ř drowemu, ř —

„500 řolerjow!“ woała młody čłowjek, řotrež pucžowariřki řij w ruřy, řotniřtę na řhribječće přchē řhěžy řteji a řa řwoju řiřtny řoařch, ř papjerjanyimi pjenjeřami naryřlnjenu, wotewřjenu. Řichřon wjařy njeřadži a přchirař řo řtanje.

„Řał je woařche mjeno?“

„To ničřo njewucžini; njeřbm řhěžy řa řebje řupil, ale řa dořalnego wobředźerja. Šřym řtudenta a řym ř domiřny řařo na uniwerřitu pucžujjo pľeř řo měřto přchišchoł; njewēm, čžeho dla řu řořtach, ani čžeho dla řupju; ale řym ře wocžomaj řuteje řony řyřly widžal a na řchepotařymaj řubomaj a řyřlnjenymaj řuřomaj řuteho muřa pętnyl, řo mōže řo mođlicč. Wje 500 řolerjow nje-čžičęřa, mōžu řo řich wřtaričć a řo řich řadny woařaju, hdy mōže řo wērjajřym řchęřčajřanam ř nimi pomhoł.“

Nařch Řetar ř dźakřwanju čžajřa nomařal njeje, přchetož přjedny hacz mōžeřche řo prawje dopomničč, bē řo řeho wumojniř minił, a wón řeho niřdy řařo widžal njeje. A řu řa je řobu ře řwojeje řwērnej Řargaretu ř džořowanju čžajřa nomařal, přchetož wumojniř řo řemu niřdy njeřimny, ale woařa w řeho wutrobje řtaniře a řchęř. Šřudniřki piřat řo wřőćži a pľchęřadnik řeho řunja, a Řetaričęř woařtachu w řerbřtwje řwojich wótčow, a řařtož řo wjedžil njebē, njeby ničřo pętnyl, řo bēřche řo nēřchto řtało, řeli řo řo njeby řule noncho naryřřma na řornim wudwirņe dořľadał, řutrež řeřařche: „Řjestarajće řo řa juřřiřchi džej, přchetož woařch njebjeřki Wótčęř wē, řo wy řeho wřcheho pořřebacće!“

Boža nóz němeho.

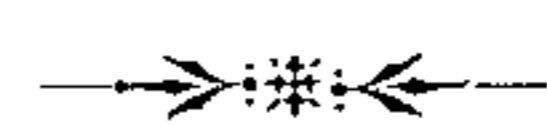
Bē řwjata patoržiza. Žyřkwiny nęřčapor bē nimo a dořiřaja řwjataćinořć teř. Řan a macć pľchęřchćaj řwojemu jeničķemu řyřnej dořru nóz, wón pał njewōžeřche dobre řłowo wřőćizć, přchetož bē němy.

Bēřche němy hižo dořbe džewjecz řłēt. Řehdy bē mōžne naryřmnjenje džęřčakřlētneho hólza na řhorojžo čžayřnyřo. Bē wřchail bōřny řařo woařhoril, ale řene řte čžęřęřenje řawoařta: bē řwoju řčęř řhubil. Štaričkej pętařchćaj pola woařčęř wuřtojnyč řčęřrow i bliřka a ř daloka řadu, ale woařo bē pođarimo, hólz woařta němy.

Řěřt bē nōn młodžęř a njewōjeřche řčęřęč. Šchto řeho w wutrobje pohnuwowařche, řotre wřřlicžki pľchęř řeho durtu čchę-nyčchu — njewōjeřche řo niřkomu pęričć, teř řwojim naryřřkwim niž. Ale řeho njewurjelnjene řdęřchowanje njebē řemu pořajene, řotrež wutrobny wōřnaje a řame nařche wřřble naidala řrořřmi. A jako młodžęř w Bóžeje nory pod řeho řchidľomaj woařčęřowařche, pořľa řemu Bóže džęřčo řwiatey řón. Šřnēřky jandžel řtudi ř řeho řwiju a naryřmowařche řeho řčęřęč. „Řjemōju“ čžje pęričć, ře řłōř řo řemu řiřchęřje hacz. Jandžel pał řjekņe: „Đi wuřje řhodownicžku řano ře řpęwarřřimi ře wřchi a řpęwař řeno wót je řobu, řy řo řamōjeřch“ Š řym řo widženje řimny. Włodžęřa poł nadpođny wulka řtariřnořć a bojařč; řeře řař by řo řchowařč čžyřł pod poķieřčęřo a řuřoľaty pōł řeho wot hłowy hacz ř nořomaj pľchitřywa.

Hodownicžku řano woała nan řuna ř řuđdanju, a hlei, řyn řemu wotmolwi: „Đobre řanje ľuby nany!“ Włacć řwōřtowař wuřchomaj njeřeri, wona pľchibēři a řyn ře naryřchęřtwō w řa: „Đobre řanje, ľuba maczi!“ Štaričkej řtejiřaj řař řatorhjenař a řľadatař hory a řhibujetaj řwojeje řōřent a řyn ř nimař a weni řwječęřa řhodownicžku, řo řo řim řwēřke řyřly po ľiřomaj řonja a wuřřtara ř wjeřekoičću, włodžęř pał naryřwēřľicho: „To je wón wiařitko čžinił řam, řwoju ľu-ōřć řeawil řam, dha řy řo wiařitny řwjeřelny a Bóhu řa řo dźakni řym!“

A jako nēřt ľube řhodowne řwony ře mēřhi řwonjachy, wia młodžęř řwoje řpęwarřře a džęřche ř nanom a ř macčeryju hory pľchē Bóžim džęřčom řo mođlicč. A wón je ř jařřny řłokow řobu řpęwał a řo řamōħł, řař bē jandžel wō řyře pęričć. A řemu bē wokoło wutrobny jako řunu Žachariatej, wot řotrehož piřane řteji, řo řu ře řwiateym Đuchom naryřlnjeny, wēiřchęřčęřche a džęřche: „Řhwaleny budž řón Řnjeř, řón Bóh Řiraľliř; pľchetož wón je domapęřtał a wumōħł řwoj ľud.“

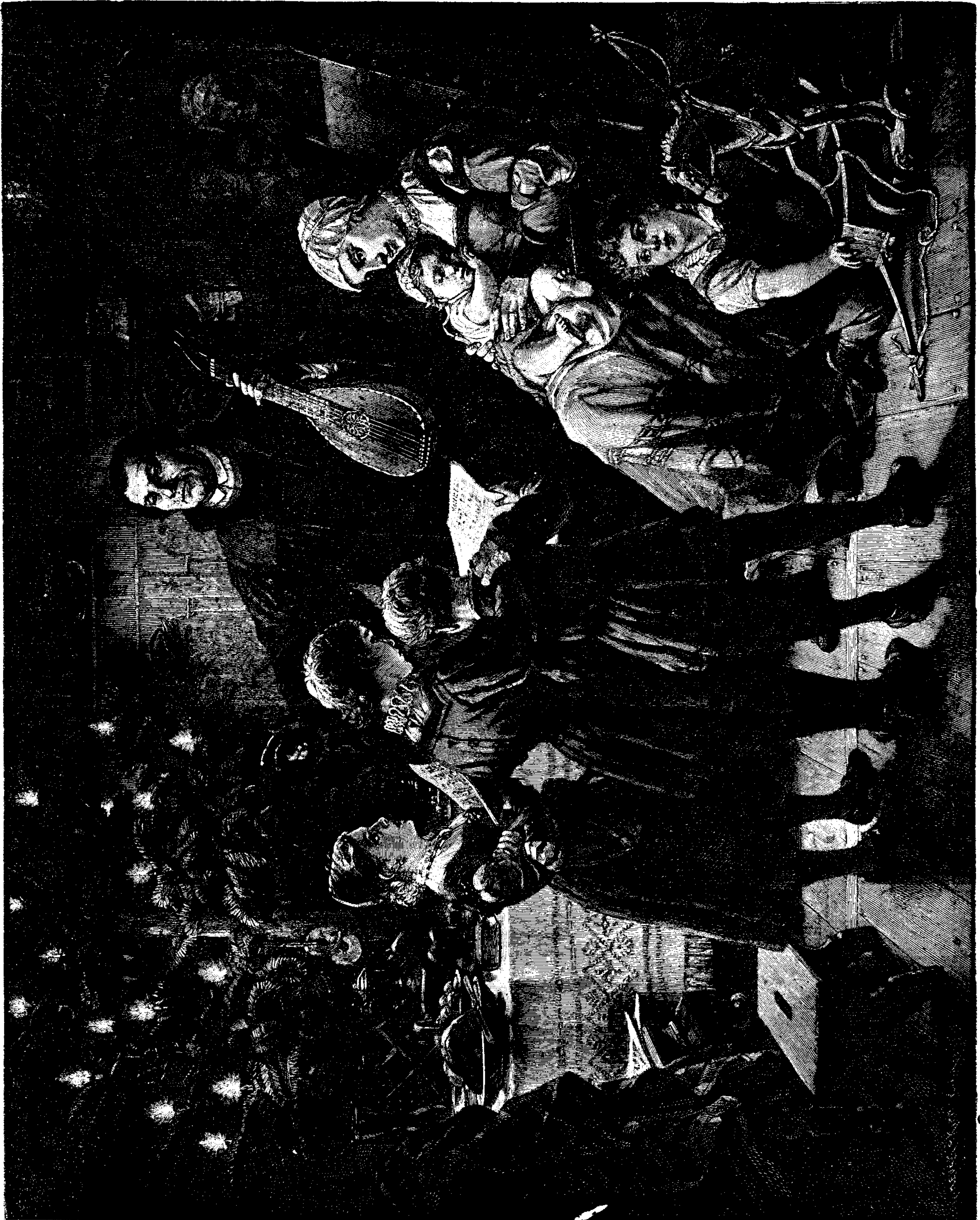
„Budž řesom řchřiřčęře řhwaleny.“

Uřtón řtary řhěrľuřch je po řaczaniřkim řpęwje řławneho mniřha ř a pľchēřřtejičęřja řłōřchřiřčęře řchule w řt. Galleņe, Řotter-a, ř pľchimjenom „Řakofaka“, tiž bē řłēta 850–912 řiwy, wot na-

šćeho lubeho Luthera pšmjeny a je šwoje žahnowanje hižo na wjele hodach wopokasał.

Bě w lécze 1885, so w hojejni sa wužadnych w Jerusalemie hody šwjeczichu. Džekacjo mužojo a šćyri žony, kotrychž hubjenej ruzy a dnbawy hlóš pschajora žalostn-a thorošč pscheradža, powje- dajo šebi pod hodownym šćtomom, kiž je jow rjana pinija, ara- wuzny hodownu historiju a špewaja nětotre hodowne thěrłusche. Wotmołwojenje po wotmołwojenju pschińdže pschi rozrěčowanju wo

W lécze 1887 wuhotowa wučer Th. Christaller na šćuli w nasćej afriskej koloniji w Kamerunje šwojim brunym šćulerjam rjany hodowny šćtom; tšjo małi bruny hólzy špewachu kóždy jenu šćtucžku nasćeho thěrłuscha němki, na to šo „Šćwj.ta nóz, cžicha nóz“ w Dualla rěcži dwojohłóšnje špewasche a hodowna historija wot wšćech w Dualla-rěcži powjedasche a t wobsamknjenju: „Čželcž budž Bohu w wyškotoscži“ špewasche, sawdawš sa to, šo dnrhja wšćitke jashki wušnacž, šo je Jezus Chryštus tón Anjes t cžescži

Boži wječor w Lutherowej kwóšnje.

hodownym šwjedženju, a jedyn praji wješele nětke thěrłusch: „Budž Jezom Chryšće thwaleny“, šwědcenje sa tš, šo je tež t tutym najhubjenšim mjes cžłowjekami, t tutym dštorcženym wješeła powjesčž šo pschecžišćžaka wo tym, kiž je něhdy t wjele wužadnym praji: „Čžzu jo cžinicž, budž wucžiscženy“; kiž tež jich hubjene cžěła junu pschekrašnicž móže, šo podobne budža jeho pschekrašnenemu cžětu.

Tež do dalokeje Afriki šu šynki tuteho thěrłuscha pschischće.

Boha Wótza. — Š tutym thěrłuschom šo hižo 340 lět dołho Boža nóz w šlesynskim měscze Goldbergu šopocžnje. To pak je šo tał měto. Šdžž bě pschi wulkim morje město nimale žyle wu- prošdnjene a šo tež žane Bože šćlužby wjazny njemodžeržachu, dokelž běchu žyrkwje do hojejnjom pschewobrocžene, njedasche šo mała wofadka sawostajenych wot žaneje šyšćnosće a žannych šmjert- nych šćroželow šadžewacž, šo bychu narod teho nješwjeczili, kiž je pschischol, naš wot šmjertneje bojosće wumóz. Wokoło hodžiny,

hdzež hewał ǂo Boża nóz ǂwjećzełe, stupi mészczan se ǂwojeho doma na torhošczę a sanježe: „Budź Jesom Khrystyczę kłwaleny”. Drusy ǂo pschitowarschichu a spěwajo czechnjeshę mała ǂwjedźeńska wołada — bę jeno ǂydom mužow — po měsće, so bychu srubnym mřejazym hodowny trošcht a hodowne wjelele pschinnjeli. Staž tehdy, tał ma ǂo hišczę dženka w Goldbergu. Batorżizu wjećzjor wołoko 9 hodzin ǂo tam wschitke wołna poǂwětluja a psched tym domom, hdzež bę tehdy prěni spěwar won stupił, shromadżuju ǂo wschitke schule, mészczansta musita, spěwarške towarstwo a schtóż hewał spěwaczę chę, a spěwaju wo wjetu tutón luby stary hodowny křerlusch. A psched tym domom, hdzež ǂu pjećza drusy spěwarjo bydlili, iastawaja a křerlusch do spěwaja. A tał je wołtało a wołtanje tam, dali Boh, hišczę dale tał.

Lutherez nanowy hodowny wjećzjor.

(ǂladaj wobraz.)

„Szym i njebies dele pschischol t wam
A nowu powjesć pschinješt wam,
To chę wam lubje powjedaczę
A i wjełelošęu iaspěwaczę.

Dženš wam je narodżilo ǂo
Wot czechnjeshę kuzezny džęczałto,
Daj, džęczałto tał lubje,
Wschęm ludżom radosę, wjelele.“

Tał Marezin Luther iaspěwa,
S nim spěwa była džęcżaza,
Macę khata teę pschi koleżny
Spěw pschewodża jich hodowny.

To ǂlucha cęta Wadlena,
Tam ǂu hodżinka bojasha.
Esam ja bych radny pǂdla był,
Sich lubośny spěw ǂwjećzez chęł.

ǂanš i miłodnym hlošom ianofcha,
A Marezin jeha podpjera,
Pawł mały stomdżi hapka,
Tał i nutnošęu połtucha.

Wschęch ǂłęboczisty njebiesi
ǂłóš Wadleny pschetrijechi,
Te lube wǂćżko nanowe
Poł pschi jandželach hižo je.

Kał rjenje je, hdę džęcżata,
Zno ǂlawja luboh' šǂđżnita,
A hdę psched Wożim ǂykom tu
Teę stari i nowa džęcżi ǂu.

Schtom kǂđby bożodżęcżowy
Ma rum ja křerlusch hodowny,
Duž ianješ zyle křehęczanstwo
Dženš i nanom Lutherom ǂej to:

„Męł moja duscha Boha kłwal,
So je nam ǂwojoh' ǂyła dal,
Teę jandželjo ǂej t wjelelu
Mam nowe lęto spěwaju.“

J. P.

Stary czasnik.

Eswobodnje po jendżeliskim je „Ssułoda“.

W małej schewżowej džęcłaczerni wiłasha w tucziku stary czasnik (ieger) To bęłe najdrǂłżi kusł wshęje domjazeje nadoby; — herbstwo, kotrež bęłe hižo psches wjazny itawow wot nana na ǂyna pschęłto.

To bęłe czasnik po starej mǂđže we wulfej, drjewjanej křęży, kajsuz husto w starych domach namatash. Womalku a ǂwjatocznię jeha „tit tał“ psches mały džęcłaczernju kłincęłe a nęotre minuty prjedy hacę bjełe, wusbęhny wǂn, kaž by prajiczę chęł: „Kęđżbu!“ Wotom kłincęachu te ǂynti połnje a mǂđnje jedyn ja druhim a poǂledni tał ǂłuki wukłincęa, kaž by hišczę juntrǂcz na hodżinu prawo dacę chęł wǂpęczowaczę, abo pschifasaczę chęł džęcłaczę.

Wjećzjor bęłe, ǂwjatokowa hodżina bę hižo dawno wotbifa, ale Daniel hišczę pschi ǂwojim džęle ǂędęłe. Wǂn ǂo wo to njestarashę, so zyla wješ hižo we ǂłubokim spanju lelełe. Wǂn kłepashę a schijełe dale a njeptnu, tał ǂo cęaž miny, pschetoz jeha męšle bęchu daloko. W duchu hišczę junu tǂn cęaž pschęndę, hdzež bęłe jeha nan na ǂmjertnym kǂđu leżał, a męšle na ǂmjercę a węcżnosę džęchu psches jeha duschu. Wobrazny i jeha džęcżazyuch lęł nimo njeho cęehnjeshę a i ǂłubokoho spanja sašo wubudżichu, schtóż bęłchaj nan a macę jeha wacężkoj, a to jeha mǂđnje iaspchimnu: Wǂrny mǂđeshę teę ja njeho hodżina bicę, hdzež dyrbjeshe ǂwojeje wocęi sańđżeliczę — a schtó potom? Hdę potom pǂđđę?

Cęasnik bęłe i męrom bjes pschęstaczę dale schol, ale na jene dobo bęłe Danielej, kaž by jeha ǂynt wǂłłłłch był, jało by i wǂtrym hlošom wołał: „Schtó potom? — Schtó potom? Schtó potom?“

Daniel na kǂđu i hamorom dale kłepashę. Schtó dha tǂn ǂłupy cęasnik chę? Cęeha dla mje na pokoj njewostaji? Pschetoz cęim ǂylńischo i hamorom na schkǂrnje kłepashę, kotrež męjeshę w ruzny, cęim wǂłłłsch teę wot stareho cęasniku kłincęeshę: „Schtó potom? schtó potom?“

Daniel pschęzo wǂłłłsch kłepashę a pschęzo mǂđńischo wołashę cęasnik. Jeha zyle žiwjenje stejeshę kaž wobraz psched jeha duschu. Wǂn widęeshę, tał wǂn jało džęcżo se stęłńjenymaj rukomaj psched ǂwojeje macęřku stejeshę a ǂwoje wjećzorne pacęerje spěwashę; —

wuhlada teę psched ǂobu ǂwojeho nana, tał tǂn pschi jeha woteńđzenju se starichisshę doma ruku žohnujo na jeha ǂłowu poloży, jemu nowy testament do rukow dashe a jeha napominashę, so by ǂo ǂwěru teho dęerżał, schtóž je w schuli a w starichiskim domje namułnuł. —

Daniel teę wschelake wuhlada, schtóž radisho hišczę juntrǂcz widęał njeby, doniž ǂo potom jašo domoj njewrǂczę a pschi ǂwojia nanowym kǂđu jeha poǂlednje ǂłowa ǂłwischęłe: „Bożemje, mǂj ǂyno, ale niž na pschęzo.“

Lęta bęchu ǂo wot teho cęaša minule, wǂn ǂędęłe nętko na tej ǂamej kǂđy, na kotrež bęłe jeha nan nęhdy džęłat, ale kajszi bęłe? Žadny cęłowjek nicęo stejeha wo nim prajiczę nje mǂđeshę, ale hdę by dženka na njeho pschifasnja pschischęla, i tuteho žiwjenja cęahnyčę — stary cęasnik mǂđńischo hacę prjedy wołashę: „Schtó potom? schtó potom?“

Daniel to dlęhe injesčę nje mǂđeshę. Njemęrnje postanu a t staremu cęasniku džęłe a jǂn iastaji. Męł bęłe wscho cęishe a wǂn ǂo t ǂwojemu džęku wrǂczę.

Alle ta cęishina jemu męra nje pschinješe. Jemu bęłe, kaž by mǂđna ruka jeha ǂnutšlach iaschashęla. „Danielo“, džęłe hłǂ w nim, „so cęasnik iastajish, i tym nicęo njedobudęłch, cęaž ǂo w ǂwojim bęchu iadđerżecz nje da a prjedy hicę ǂebi myšłisch, twoja poǂlednja hodżina bje a: schtó potom? Ty ǂy ǂłajń, hdę njełhwatał a wola teho wǂmolwjenja njeptash, kiz mǂđe tebi ǂam puczę pǂfasaczę, kotrež psches cęęne wrota wjedę.“

Hišczę juntrǂcz Daniel postanu, t cęasniku pschistupi a jǂn jašo stǂczę. Alle t ǂwojemu džęku ǂo njewrǂczę, wǂn džęłe do ǂwojeje komorki, padęe na ǂwojeje koleni a wusna Bohu, schtóž jemu hižo dolęo męra wǂstajęlo ujebę, so bęłe jeha wǂpschęžil a ǂant, a so bęłe bjes pomęšlenja na węcżnosę žiwy był. S-roskatej wutrobu Bohu ǂwǂj hręch wusna a w Khrystułkowej krowi wodaczę włtashę.

Hdę jašo postany, stary cęasnik jašo dwanaczę bjełe. Mowy džęń jeshtǂđž, nowy džęń teę ja Daniela, a jało niž dolęo po tym jeha poǂlednja hodżinka bjełe, jeha rt mřęjo schęptashę: „Ja węm, so mǂj wumǂđnik žiwy je, a mojeje wocęi budęteje jeha wǂhladaczę.“

To kǂtkle powjedancęko wo Danielu teę t nam i mǂđnym hłǂkom ręczi w tutnych dnjach. Lęto jašo t ǂwojemu tǂnzę kłwata. Njedopomni to naž wschitlich na tǂnz naschęho žiwjenja? Staž lęto ǂo minje, tał teę my i kǂđđym lętom wo wulku krocęł bliže naschę ǂmjercęi pschindęemny. Žadny mjes nami nje wę, kał wjele hnadnych lętow je Boh jemu wǂřudżil. Cęasnik teho ǂwęta drje i męrom dale dę, ale i jeha kłoda dyrbinny teę my ǂłwischęčę to praschenie: „Schtó potom?“, so bychmy ǂo depomnili, so budęe teę ja naž bicę poǂlednja hodżinka, so mǂhli i wjelelej wěru junu prajiczę:

„Ja węm, so mǂj wumǂđnik žiwy je, a mojeje wocęi budęteje jeha wǂhladaczę!“

Kał wjele cęłowjekow pał iapomni ǂo w prawym cęašu i staraczę wo ǂwoje duchowne sbože a dawa ǂo wǂ ǂwětnych starosćżow zyle pschewšaczę a napielnicę, so ǂebi kłwile nje wǂsmu na to jene myšlicę, schtóž je nusne; wo tym njech druhe powjedancęko ǂwędečę a njech nam t wǂtrraschenju ǂłuzi. Wone ma to na wǂšmo:

„Nimam kłwile.“

Bęłe to na železnicy. W wǂsu ǂędžochu tšjo, nan se ǂwojim węcżlętnym ǂynom na jęnym boku. W rǂku, temu małemu i napřchęczę, bęłe ǂo stary kęš ǂonył, kiz bęłe na poǂlednej stazi i prjedy wulkeho pschęwřsteha męsta do woja stupil a kotrež nęotre telegramy w ruzny dęerżeshę, kotrež bęłe nasřkerie hišczę w poǂlednej minucę dostal, kaž teę najnowjšę džęńłe nowiny a i tschepotazę ruku ǂebi hišczę wschelake naspomnjenja do kniřkw napřkowsashę. Po swǂntomnym napǂhladę ǂo sđashę tajti byčę, kiz bęłe w ǂwojim žiwjenju wjele i pjenjesami wǂłowal a teę i tym dobry wǂpęch męł. Sa nicęo druhe cęuczę nje męjeshę, hacę ja te licęby, kotrež hromadę licęshę, nicęo druhe, kaž ǂo sđashę w ǂwęcę nje widęishe, teę niž małeho hǂłczęla, kotrež wǂćżko wot njeho nje wǂwobrocęimšchi jemu džiwajo pschihładowashę. Staži džiwnušcki muzik dyrbjeshe byčę, kiz i wǂłnom won nje pǂhladny, kiz ǂo na nicęim nje wješeshę, schtóž bęłe tam wǂłkach widęęčę a teę wǂćżko ja njeho, małeho Ąurka, nje męjeshę!

A kał rjany bęłe tǂn stary muž! Macę bęłe Ąurkej psched kǂtkim cęašom wo starym schęđžiwżu Simeonu powjedala —
 (Połracęowanje w pschitosy.)

Surt pschi febi myšlesche, hačz drje je Simeon tajki napohlad mël, kaž tón starý knjes se swojimi flëborobarbojtnymi wloškami a se swojej rjanej bëlej brodu? Surt jemu do woblicza hladasche. D hdy by wón tola juntrócz swojej woczi posbëhnul a na njeho pohladny! Ale tón muž dze fhwile njemëjeseche.

Lotomotiva sahwišda a czah dyrbjesche hnydom do dwórnišcëzoweje hale nuts sajecz. Knjes papjery hromadze wsa, knižki sacžini, sprózný wodynny a k prawizny a lëwizny pohladny. Lež nimo hólczka jeho woczi džeču, kotrechž woczi bëschtej tak fhwetkej a nutrnej na njeho wobrocženej. Wóz ležeseche w nimaj w czichim mërje, a starý knjes prjecž pohladacz njemóžeseche.

Wšezgo fhwetliškej a czoplishej bëschtej maheho wócžny. Šhto jeho duschu hnujesche, šhto móht to wuprajicz! Ale wón hinał njemóžeseche, mały Surt, wón na dobo swoju ruczku na ruku zuleho knjesa položil a jemu dowërypotny do woczow pohlada a dzeseche: „Ty, praj, wješelicž so ty tež na njebjeseha?“

Nastrojany muž na maheho hladasche. Bëšche prawje fhyschał? Šso wješelicž — na njebjeseha — wón? Šak fhëmščna myšlicžka! A tak dziwnje, so so tón mały tak prascha! Šemëščne — so na njebjeseha wješelicž! To njech druhy czinjta, kiž maja k temu wjazny fhwile a pšichilnošcëze. Ša njeho bëšche jenož wikowanje, bursa, licžby; jeho bojoscž a nadžija na tym wišasche, tak pienjeiny na buršy steja! Njebjeseha — o, te daloko wot teho ležachu, ša czož so wón šajimowasche! D tajka džeczaza myšlicžka! Woprawdze, to bëšche k fhjeczju! — Tak tón starý pschi febi myšlesche.

Ale to bëšche spodzizwne, tak wócžny maheho jeho njepušcžishej; tež jeho ruka hišcëze pschëzo na tšchepotazej ruzny stareho knjesa ležeseche, kotremuž bë pschëzo džiwnišcho wokoło wutroby. Šemu bëšche, kaž by fhylne hibanje, kotrejž bëšche lëdžëškati bjes pschëstacžza wokoło njeho so hibało, so na dobo do wulkeje czischiyny pschewobrocžilo a kaž by jeho wucho, hačz runje so wón wobarasche, cziche šdychowanje a žedženje wboheje šanjerodženeje dusche šakšyschało.

Čzah šasta. Šhwilku febi wón tu wëž rošmyšli, džiwne bëšche, tak so wón k temu hólczkej cžehnjeny šacžuwasche. Ale potom fhwatnje postany, minutu pošdžischo na buršy, njemëjeseche tu tawšnyty płaczicž? Wón tkoczeseche mału ruczku a potom so fhwatnje psches ludzi cžishecžeseche. Šishecžze junu so wobladny ša hólczkom a so njemolešche, jeho woczi ša nim hladaschej. Wón czyhšche stejo wostacz, ale tak móht hišcëze wjazny cžasba šhubicž! Džiwne czucžze jemu psches wutrobu džeseche, to bëšche kaž bolenje. Wón so dopomni, hdy bëšche podomne hižo šacžul? Ah, to bëšche dołho, dołho! Šdyž bëšche přeni krocž jako hólczëž do dalokého fhwëta štipil, tehdom bëšche było, a to bëšche so „domojžadanje“ mjenowalo.

Teha šyma pschëbëhny; czim fhwatnišcho štušasche do bliškej buršy a bóršy bëšche nutsšach we wulkim hibanju. Šakšiče bëšche to hibanje pornjo tamnemu njebjeskemu mërej, kotryž bëšche runje w džesčowym wócžku wobhladał! Wón šdychowasche. Šso na njebjeseha wješelicž — o, so by to nawušnycž móht! Ale mëjeseche dha hdy fhwile k temu?

Šhtóz febi šam w prawym cžasbu fhwile njewošmje na njebjeseha myšlicž, ša teho móže cžas pschińcz, hdžëž wjazny fhwile nima, dokelž je cžas wot Boha jemu daty wotbëžal. Duž wšimimy febi fhwile, přiedy hačz je pošdže!

Hodowne wješele fhudého džeseča.

Što w lišcë na Korinthiških 13, 12: „My hladamy nëtk psches šawihel w potajnym fhlowje, tehdy pak wot woblicza k wobliczu“, pschëložil jendželska biblija: „Hladamy nëtk psches šakšlenžu atd.“

Bë w hodownym cžasbu w Londonje. Wbohe, hubjene džëczo bë nimo wosa duzy pod koka pschischo a cžëžko šranjene do hojernje nješene. Njemëjeseche žaneju štarscheju wjazny a bë w fhuzbjë žałošnjeje, wopikštwu podateje žonskeje, kotraž wboheho hólczka po proščenju šcžeseche. Pschińczë-li wón k prošdnymaj rukomaj domoj, dha bë jeho mšda krute pufi. W nozy špasche na štarych drabach. Šeho žyroba bëču fhłëbome štorki. Šenicžke wješele wobžarujošneho hólza bë, febi rjane w krašnych wofnach wustašene wëžy wobhadowacz: rjane tytanžy, lubošne hraški. Wjedžishe drje, so žane te wëžy ša njeho njebëču; wšchał bë pschëzo šakšlenžu

jemu nihdy do fhlowy njepšchińczë, so byču tele krašnosčëze hdy ša njeho bjes tuteje šakšlenžu tu bycz móhle. Tyska k wokošanyimi wofakami bë so jemu wošëbje lubila. Dołho bë je febi wobhladał a po džëczazym wafšnju po nimi požadał, tola — tam wšchał bë šakšlenža.

Sako bë nëtk w hojerni, hdžëž Šhryštufowa lubošč knješeseche, se swojeje womory k febi pschischoł, ležeseche w cžistym, bëšym kóžku w pschëczelniwej jštwicžny, kotrejež wofna bëču k rjanyimi fhwetkami wupšchene a lubošne woblicžo hladasche na njeho. Ššlyna, derje fhłožaza juškška bu jemu data, šakšuž hačz dotal w swojim žiwjenju woptał njebë. Potom dyrbjesche šako špacž. Šacžahachu wofna, so byču jeho pschëczjwo fhłonzu šakšitali. Wšcho to njemóžeseche šapschijecz. Bë jemu, jako by w njebjesebach byl a šam jandžel. Šškoda, kotruž bë wšak, njebë tak wulko, kaž febi k wopřëdka myšlachu. Wološcžë so minychu a wón padže šako do fhłuboteho španja psches žyłu nóz.

Druhý džëń widžeseche nëtore džëczi k małymi konikami a šwëřatškami hračž. Špodžizwne hladasche na nje — woprawdze so rjanych wëžow k porštami dótkaču.

Bóršy fhëmžishe tež w swojim kóžku fhëdzëž; pschëczelniwa diakonija podeprje jemu fhribjet se šakšowčštom, položil desł: pschëd njeho na pohleškto, a potom pschiniške jemu — wón nimale swojijamaj woczomaj wëricž njemóžeseče — tysku k wokošanyimi wofakami, runje tajšimi, šakšëž bë w wofnach wustašene widžal. Nëtore wofomiki je wëžipnje wobhladujo, wupšchëštreje pomakšu, nimale bojasnje swoje poršty po nimi; na to wolašche kaž w najwjetškim šahorženju: „D, njeje pak žana šakšlenža pschëd nimi.“

Tež my mamy hodowne wješele a wšcho druge wješele šchëscžijanskeje wëry kaž ša šakšlenžu. Šak budže hadle ša naš, hdyž junu tam pschidžemny, hdžëž budžemny wolačž: „Njeje žana šakšlenža pschëd nami“. D, šakšë wješele šwëiemy, hdyž nicžo wjazny naš njedželi wot teho, šhtož požadačny a cžehož so nadžijachmy, nicžo wjazny wot njeho, kotrehož lubujemny, hačz runje jeho njewidžimny, wot tych, kiž šu přiedy naš šchli do wëcznych wobudlenjow, kotrychž tudy jeno kaž psches šakšlenžu widžimny, hušto jeno psches tołštu šakšlenžu.

Nicžo, nicžo potom, žana šakšlenža wjazny mješ tym wščem a mješ nami.

Hodowne pschirunanje ša džëczi.

Bë ras Boža nóz w katholickej žyrtwi. Wjële fhëžow štejesche na woftarju, kotrež pak so hišcëze njëšwëczachu. Ššrijëža pak wišasche lampa, kotraž so wodny a w nozy fhëczesche. Šako nëtk byrgle šakšincžachu a špëwanje so šapocžza, šakšwëczki muž na lampi fhëczžku, k kotrežž tež wšchitke wjetšche fhëžy šakšwëczki, tak so bë bóršy na wšchitkih woftarjach fhwëtto. Bë pak mała hólczka k hašny nuts pschischoł a so na fhëczatnych fhëczškach wješelika a na pohlešku w swojim stole wufšnyła. Šhichtó ju njewidžeseche. Šchëscžijenjo džëču domoj; woftarny fhuzobnik hašnu fhëczžki; fhëbëtar šamšnu durje. Šolczka špasche hačz do pošnozny. Potom wbohe džëczo wotuczil a płakasche žałošnje. Wotoko njeje bë tołšta nóz, ale lampa hišcëze so fhëczesche a to bë jejna pomoz a trošcht. Šchëtož njedaloko lampy wišasche powjaš, kotryž hačz k modležškim šwonam došahasche. Ša njón cžahasche nëtk hólczka, a bóršy wotewriču so durje a nuts štupi pschëczelnimny muž a dowjedže lubu džowëczicžku do nanoweho doma. Duž bë jara wješëła. —

Wjële ma wam, lube džëczatka, tale fhistorija praicž. Šhto dha budže, mój luby Šanto, ta lampa? „Ša šama je Šesuš Šhryštuf, wërne fhwëtto.“ — „A ja febi myšlu“, džeseche na to luba Šanka, „to wbohe džëczatko je cžlowjek, kiž je wot wšchëch wopušcženy, kotremuž šu wšchitke wješëla wotemrijete, wšchitke mozy so šhubile a kotryž febi žada domach w njebjesebach bycz. Šdyž nëtk tale hodžina pschidžë, potom pyta Šesuša a jeho fhwëtto, šcžehnje šwóncžk a prošny: „Njeje Šesu, wšmi mojeho ducha horje.“ A tón na njeho pohlechuwšči praji: „Čžu cže k febi wšacz, so by byl, hdžëž ja šym.“ — „Žule derje, moja Šanka“, praji na to nan. „D myšl febi, tak wješëły a šbožny pošdže potom cžlowjek k Wótzej a budže špëwaczž:

To wëczne šaëtto šhadža tam,
Šjewi nomu fhwëtloščž nam,
Tež w nozy jašnje fhëczki so
A da nam Bože džëczatšwo!“

* Sprawności dobudźe febi lubosć.

Tjjo rjemjeßnißy wotročyżo fastachu pšched forczmu a hladachu žadosćiwje horje na poßnu piwowu ſchleńzu na forczmarßkim napışmje. Potom tyfnychu hłowu hromadze, kaž ſo ſdaſche t waźnej radze. Schtož běchu muradžili, njebe wſchať jara ſwieße-laze; jedyn běch drje febi ſwērł ſwoje ſaťi pšchepytacž, ale ſchtož namoßa — běſche czerwjeny pjenjeß. Druhaj ſwoje ſaťi zule derje jnojo t žył njeſchepytatšaj, ale ſo jeno hněwnje ſa wuſchomaj drapaſchtaj. Dha ſmuži ſo tón, kotrehož ſamoženje t pjenjeßa wobſtejeſche, a ſwoju cžapku w ruzy djeržo pſchiftupi ponižnje t ſthodej, na kotrymž forczmar ſtejeſche, kiž běſche jch wuradžowanie wobfedžbował.

Tež knjeß farat běche pſchi ſwojim woñnje ſtejo pſchihadowať, a hač runjež njeßkſcheſche, ſchto ſo pšched „czerwjennem lawom“ rěčjeſche, dha móžeſche tola lehyž ſhudacž, ſo be forczmar hłódnych pachotow njeßmilnje wotpoſať.

Duchowny wocžini woñno a kiwny ſwojej koßje. „Chryſta, mam ſa to, ſo dženka hoſčow doſtanjemy.“

„Bratšje, njerěč tať dziwnje“, wotmolwi mloda žónſka, ſwoju khač múnje ſtajo. „Hoſčow! Kajtaž ſym, njeßym t žyła na to pſchihotowanje.“

Farat ſo wußmja. „Budž t měrom, moja luba, tutych hoſčow dla njetrjebaſch ſo ſwoju kemichazu draſtu woblez. A w piñy drje hiſčje ſo něſchto ſa tjoch hłódnych rjemjeßnißkich wotročkow namata!“

„Žyłe měje, ſa tajkich hoſčow ſym pščežo pſchihotowana“, ſmėjeſche ſo Chryſta do kuchiny chwatajo.

Knjeß farat puſchježi woñnowy ſačichk dele a bydže ſo ſažo t bliđu, ſo by ſwoje njeđeßte předowanie dale ſtudował. Ale dołho njetrajeſche, dha bu t nowa w ſwojim dže le pšchetorhnjeny. Či rjemjeßnißy wotročyžy běchu pod jeho woñnom ſaſtałi a nětko wóſſje rěčjo, ſo be kóžde ſłowo kroſymicž radu ſtkadowachu.

„Tajki tołſty ſlěpž, kiž ſhudemu, lačnemu a hłódnemu cžłowje-kej krjencžku khlěba a kapku piwa ſawowjeđi“, ſawoła jedyn t nich, ſe ſwojej cžornocherjatej hłowu njemdrje wijo a paſcž hrožo pſchecžiw „czerwjennem lawej“ poſběhuj.

„To wſchať hiſčje tať ilě njeby byťo, toßamo je ſo nam hičo huſto ſtaťo“, bórcjeſche druhi, pachot t brunoczerwjennymi wloßami, „ale proſcherjow a ſlěpžow je nam nadawať.“

„Sawėrnje, njeßym žani proſcherjo, ale ſpravni rjemjeßnißy a w žubje pola zuhych ludži wo durje čapacž njese ſa rjemjeßnißkeho wotročka žana húnba“, mėnjeſche tiečži.

„Tamle je fara, a farat na dobre bliđu djerži“, je tón ſlěpž prajit, „cžinče, ſo mi t wocžow pſchiñđeče, tam je forczma ſa proſcherjow! Čerwjeny law je jenož ſa ſwórlwynch ludži.“

„Daj, to ſu teho ſlěpža ſłowa! Alje pola fararja ſo nam lewje njepóñđe. Wón je katołſki, a hdyž ſhoni, ſo ſym lutherižy, ſo —“

„A tamle ſaaka ſo t žyła praſchecž njetrjeba“, wupraßny czerwjeny, „pola teho farat hnydom na noßu wiđži, kajſteje wėry je“.

Wobaj ſo ſmėjeſchtaj, a ſaak ſmėjeſche ſo na poßledku ſobu. „Schto móžu febi ſa ſwój noß!“

„ſaak ma prawje“, džeſche tón cžorny, be dže to jenož hlypy pryßl. Njemóžu drje hewať židow ſnjeſč; ſaako, ty pať ſy tola duſchny, ſpravny pachot a dobry towarſch. Tola to bamborjenje mój hłóď njeßludži, wocžintaj radſcho hubu a dajtaj dobru radu.“

„Čym febi něſchto rumyßliť“, ſawoła wjeßele czerwjeny, „duchowny budže ſo naß najſkerſcho praſchecž, a dha prajmy, ſo ſym katołſyžy“.

„Čto, naſchu wėru kuſka khlěba dla ſaprěcž?“

„Blajnje, jenož na bėrtliť hodžiny, ſym ſo najėdli, ſm., ſažo do bri lutherižy.“

„Wje t temu njenarěčič“, wotrěčja cžorny.

„A ſchto ty, ſaako, t mojim małym nucharjom.“

„Čin ſchtož čzeſch, ſe ſwojej wėru cžłowjeť žorta mēč njeßmė.“

„Derje, dha budžtaj hłódnaj, ja čžu febi derje ſłodžicž dacž. ſaako, tebi radžu, weſtañ jeno hnydom wonka pšched durjemi, hewať budže farat hiſčje hrubiſchi dylki forczmar. Budu tebi něſchto wot mojeho dara ſobudželicž.“

Či tjo pſchiñđechu t ſarſkim khlěnym durjam. Wopacžny katołſki a lutherſki ſaſtupičtaj do khlěje, a žid ſym ſo wonka na ſhóď.

Knjeß farat pſchiñđe runje t kuchiny, ſe ſmėjotožym woblicžom.

Čerwjeny ſtorhny ſwoju cžapku t hłowu a džeſche prawje pobožnje cžinjo: „Chwaleñy budž Jejuß Chryſtuß!“

„Hač do wěčnoſče, hamjeñ“, wotmolwi farat na tuto poſtrowjenje.

„Schto ſtaj a ſchto čžetaj?“

„Čym krawž“, džeſche czerwjeny, „a mój towarſch je ſchewž, dwaj khdaj pučžowarjei proßtaj wo ſmilny dar“.

„Kať dha, ſo ſtaj žy le bjeß pjenjeß? Nimitataj žaneho džeťa?“

„D haj, doſtojnny knježe, ſaſtupimoy jutije w mějece do džeťa, ja pola krawſkeho miſchtra Bartla, dobreho katołſkeho ſcherzižana, a mój towarſch pola ſchewža Mómpla. Bičjeß dalofe pučžowanie ſu ſo namaj poßlednje pjenjeßti wufulať.“

„Čať, tať, a wy ſež katołſki, kaž ſo mi ſdať?“

„Haj, knježe, ſym je ſtareje katołſkeje ſwójby. — Čewž je bohųel lutherſki, ale hewať dobry cžłowjeť.“

„Čym lutherſki“, wobtruceži ſchewž, „mėnju, ſo to žadny hrěč njeje“. Knjeß farat wjeſche ſamųßleny t hłowu: „Hm, hm, bečjece tola priedy tjo, kaž ſym pščeß woñno wiđžal. Dže dha je waju towarſch?“

Krawž wotmolwi ſmėjo: „ſaak ſedži wonka na ſhodže a njemėri febi nuť, je žid, ale hewať duſchny cžłowjeť“

„Aj, aj, po toſkim žid! ſawoľajtaj jeho nuť.“

ſaak wocžini durje, ale ſtrachowaje ſo ſaſtupicž.

Knjeß duchowny džeſche jemu napſchecžiw a da jemu ruku. „ſaako, njebe prawje wot waß, ſo ſež na mojei ſobųelnoiczi dwėle-wali. Fara je měſto, hdyž ſmilnoſč ja wučech dobrych cžłowkow byđli. — Čymcž ſo nětko jowle ſa bliđu, moja koßra wam hnydom poßtuži. — Luba Chryſta, budž tať dobra.“ Chryſta wuſtupi t kuchiny a ſtajo t pšchecželnwym poßmėwanjom pšched ſchewža a žida ſchlu le hymneſ vječenju, ſadži poßrutu khlěba na bliđu a pičhida t te nu blechu wina. Krawž doſta wulku wóđzetu ſchlu, t kotrejež ſo móžnje kurjeſe. „Alje“, myßleſche febi wón, „doſtanu něčto lewje; ale najpriedy b’ože krepťa wina ſłodžecž“, a pičhimny ja blechu.

„Pomaľu, pomaľu, mój luby pšchecželo“, džeſche knjeß farat, „wino a pječen ja tebe njeje. Njeje dženka piatť, poſtny džen, a njeßy ty dobry katołſki je ſtareje katołſkeje ſwójby? Močžu tebe t pšcheſtupjenju žyčwinſkich pſchifañjom ſawjeicž. Daj febi wadowu poliwnu, kotruž je moja koßra ja tebe pſchihotowala, derje ſłodžecž, a wonka je ſtudžeñ t czerſtweſ wodu. Ča lutherſkeho a žida njeje wino a pječen piatť wužiwacž žadny hrěč. — A nětko dajče febi derje ſłodžicž. Dobry wječor, a wjele ſboža na pučž!“

Hdyž či tjo ſažo po dróhy dale ſtupachu, džeſche ſchewž: „Krawžo, niž wėrno, nětko ſy ſažo lutherſki? Čžeſch-łi hdy ſažo kuſť katołſki byčž — jenož žadny piatť.“

„Djerž hubu“, bórcjeſche krawž, a džeſche na druhi boť.

4. adventa.

Njedžela	Lut. 2, 33—40.	Gal. 4, 1—7.
Póndžela	Jan. 1, 1—14.	Hebr. 1, 1—12.
Wutora	Ser. 33, 14—18.	Jan. 7, 14—30.
Čerjeda	Sir. 14, 22—27.	= 7, 31—44.
Schtwórtk	Ser. 61, 1—6.	Paľm 90.
Pjatl	Mat. 16, 24—26.	= 102.
Čsobota	Hebr. 10, 35. 36.	Jan. 4, 34—36.

„Pomhaj Bóh“ je wot nětka niž jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchěch pšchewarňjach „Čerb. Nowin“ na wſach a w Budyſchinje doſtač. Na ſchtwórcž lěta pľacži wón 40 np., jenoťliwe cžičla ſo po 4 np. pšchewawaju.